

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DENİZLİ ACIPAYAM BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	11
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	12
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	12
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	17
7.	DENETİM BULGULARI.....	17

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 : Personel Durumu	3
Tablo 2 : 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	5
Tablo 3 : 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	6
Tablo 4 : 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	7
Tablo 5 : Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	8
Tablo 6 : Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	8
Tablo 7 : Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	9
Tablo 8 : 2023 Yılı Bütçe Ödeneğinden Yapılan Harcamalar	24
Tablo 9 : Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilen İşler	27
Tablo 10: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan ve Sözleşme Yapılmayan İşler.....	29

KISALTMALAR

ABELTAŞ	Acıpayam Belediyesi Temizlik Ulaşım İnşaat Nakliyat Petrol Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
AŞ	Anonim Şirket
BT	Bilişim Teknolojileri
BİT	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
CK	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
ÇŞB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
EFT	Elektronik Fon Transferi
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
PTT AŞ	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi
RG	Resmi Gazete
TAO	Türk Anonim Ortaklığı
TUCBS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Kamu Sermayeli Bankalar Dışındaki Bankalarda Hesap Açtırılması ve Kullanılması
2. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
3. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
4. Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinin Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi
5. Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan ve Gerçekleşmesi Belli Süreyi Gerektiren Yapım İşlerinde Sözleşme Yapılmaması
6. Hayvanları Koruma Kanunu Gereğince Kurulması Gereken Hayvan Bakımevlerinin Kurulmaması ve Bu Amaçla Ödenek Ayrılmaması
7. Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulmaması
8. İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarının Tamamlanmaması
9. Kurum Bünyesinde Mevcut Bilgi Teknolojileri (BT) Sistemi Hususunda Eksikliklerin Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Acıpayam Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, Denizli Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin; mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır. Acıpayam Belediyesinin karar organı olan Acıpayam Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre bir belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin hizmet birimlerinde işi olan vatandaşların talep ettikleri hizmetlerin resmi prosedür çerçevesinde nasıl müracaat edecekleri, işlemlerinin zaman kaybına meydan

vermeden görülmesi ve hizmet birimlerince vatandaşlara en etkili, verimli ve işlerinin kısa sürede bitirilmesi amacıyla bu hizmetlerin ve taleplerin yerine getirilmesi, birimler arası koordinasyonun sağlanması için 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesine istinaden Meclis Üyelerinden bir üye Belediye Başkan Yardımcılığına atanmıştır.

Norm kadroya göre Başkana bağlı iki başkan yardımcılığı kadrosu bulunmakta olup, bu kadrolar boştur. Bir meclis üyesi başkan yardımcılığı yapmaktadır.

Acıpayam Belediyesinin teşkilat yapısında, bütün birimler doğrudan Başkana bağlı olarak görev yapmaktadır.

Belediye bünyesinde 24 müdürlük kadrosu ihdas edilmiş olup, bunlardan 10'u aktif olarak görev yapmaktadır. Bunlar; Yazı İşleri, Mali Hizmetler, Fen İşleri, Zabıta, İnsan Kaynakları ve Eğitim, İmar ve Şehircilik, Emlak ve İstimlak, Destek Hizmetleri, Temizlik İşleri, Muhtarlık İşleri Müdürlükleridir.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur ve işçiler çalıştırılmaktadır. 31.12.2023 tarihi itibarıyla çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1 : Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	270	68
Kadrolu İşçi	133	39
Geçici İşçi	-	-
Toplam	403	107
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Belediye şirketinde işçi statüsünde personel	-	195
Genel Toplam	403	302

Ayrıca 1 memur dondurulmuş kadro mevcut olup, 1 de kısmi zamanlı avukat görev yapmaktadır.

Acıpayam Belediyesinin, Akaryakıt İstasyonu İşletmesi adında bir adet bütçe içi işletmesi, Acıpayam Belediyesi Temizlik Ulaşım İnşaat Nakliyat Petrol Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (ABELTAŞ) ve Yeşildere Madencilik İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi adlarında faaliyette olan 2 adet anonim şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Acıpayam Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve yılı içinde verilen ek ödenekler ile yürütmektedir.

Acıpayam Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, ek ödenekleri, bütçe içi aktarmaları, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2 : 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Aktarmayla		Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
				Eklene (+)	Düşülen (-)				
Personel Giderleri	0,00	32.281.000,00	18.909.000,00	3.215.000,00	0,00	54.405.000,00	46.704.560,58	7.700.439,42	0,00
SGK'ya Devlet Primi Giderleri	0,00	5.181.000,00	1.692.000,00	1.272.000,00	0,00	8.145.000,00	6.161.635,98	1.983.364,02	0,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	73.316.000,00	74.103.000,00	27.271.500,00	0,00	174.690.500,00	146.017.670,61	28.672.829,39	0,00
Faiz Giderleri	0,00	1.500.000,00	2.500.000,00	0,00	0,00	4.000.000,00	3.067.042,25	932.957,75	0,00
Cari Transferler	0,00	905.000,00	335.000,00	2.200.000,00	0,00	3.440.000,00	3.265.155,87	174.844,13	0,00
Sermaye Giderleri	0,00	139.141.000,00	33.477.000,00	3.671.500,00	0,00	176.289.500,00	153.902.102,31	22.387.397,69	0,00
Sermaye Transferleri	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00
Yedek Ödenek	0,00	20.000.000,00	18.000.000,00	0,00	37.630.000,00	370.000,00	0,00	370.000,00	0,00
Toplam	0,00	272.334.000,00	149.016.000,00	37.630.000,00	37.630.000,00	421.350.000,00	359.118.167,60	62.231.832,40	0,00

Belediyenin 2023 mali yılı gider bütçesi ile 272.334.000,00 TL ödenek öngörölmüş olup, yıl içinde eklenen 149.016.000,00 TL ödenekle bütçe revize edilmiştir. Bütçe içi aktarmayla yedek ödenekten 37.630.000,00 TL alınarak diğer gider türlerine eklenmiştir. Bu revizyonla 2023 yılı ödenek toplamı 421.350.000,00 TL olmuş, yıl içinde 359.118.167,60 TL bütçe gideri yapılmış, 62.231.832,40 TL ödenek iptal edilmiştir.

Acıpayam Belediyesinin 2023 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 272.334.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 272.334.000,00 TL gelir tahmini öngörölmüştür. 2023 Yılı gider bütçesinde yer alan ödeneklere, gelir bütçesinde tahmin edilen gelirler ile finansmanın ekonomik sınıflandırması tablosundaki kaynaklar karşılık gösterilmek suretiyle denklik sağlanmıştır.

Tablo 3 : 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Başlangıç Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Toplam Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	19.881.000,00	19.881.000,00	25.830.173,73	165.147,07	25.665.026,66	129,09
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	126.244.000,00	141.671.000,00	96.489.232,57	10.260,00	96.478.972,57	68,10
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	2.010.000,00	2.010.000,00	29.827.345,39	0	29.827.345,39	1483,95
05- Diğer Gelirler	107.198.000,00	240.787.000,00	129.438.373,32	15.262,42	129.423.110,90	53,75
06- Sermaye Gelirleri	17.001.000,00	17.001.000,00	45.198.050,40	489.072,57	44.708.977,83	262,98
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	272.334.000,00	421.350.000,00	326.783.175,41	679.742,06	326.103.433,35	77,39

Başkanlığın 2023 mali yılı bütçesiyle 272.334.000,00 TL gelir öngörölmüş olup yıl içinde 149.016.000,00 TL ilave edilerek 2023 yılı gelir tahmini revizyonla toplam 421.350.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 326.783.175,41 TL bütçe geliri elde edilmiş, 679.742,06 TL red ve iadeler sonucunda 326.103.433,35 TL net tahsilat gerçekleşmiştir.

Buna göre 2023 yılında revizyonla 421.350.000,00 TL olarak tahmin edilen bütçe geliri, %22,61 oranında düşük ve 326.103.433,35 TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi Gelirleri (%129,09), Alınan Bağış ve Yardımlar (%1483,95) ve Sermaye Gelirleri (%262,98) beklenenin

üstünde; Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (%68,10) ve Diğer Gelirler (%53,75) ise, beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Vergi gelirlerinin beklenenin üstünde gerçekleşmesi, Bina Vergisi, Arsa Vergisi ve Konutlara Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergilerinin tahsilatlarının yüksek oluşundan,

Alınan bağış ve yardımların beklenenin çok üstünde gerçekleşmesi, kurumlardan alınan şartlı bağış ve yardımların yüksek olmasından,

Sermaye gelirlerinin beklenenin üstünde gerçekleşmesi ise, planlanan arsa satışları ile diğer bina satış gelirlerinin beklenenin üstünde gerçekleşmesinden,

kaynaklanmaktadır.

Tablo 4 : 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Bütçe Gideri Gerçekleşen Tutar (TL)	Başlangıç Ödeneğine Göre Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Toplam Ödeneye Göre Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	32.281.000,00	54.405.000,00	46.704.560,58	144,68	85,85
02- SGK'ya Devlet Primi Giderleri	5.181.000,00	8.145.000,00	6.161.635,98	118,93	75,65
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	73.316.000,00	174.690.500,00	146.017.670,61	199,16	83,59
04- Faiz Gideri	1.500.000,00	4.000.000,00	3.067.042,25	204,47	76,68
05- Cari Transferler	905.000,00	3.440.000,00	3.265.155,87	360,79	94,92
06- Sermaye Giderleri	139.141.000,00	176.289.500,00	153.902.102,31	110,61	87,30
07- Sermaye Transferleri	10.000,00	10.000,00	0	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	20.000.000,00	370.000,00	0	0,00	0,00
Toplam	272.334.000,00	421.350.000,00	359.118.167,60	131,87	85,23

Yukarıdaki tablo incelendiğinde 2023 yılında bütçe giderleri, başlangıç ödenegine göre %144,68 seviyesinde fazla gerçekleşmiştir. Ancak, başlangıç ödenegi değil toplam ödenegin dikkate alınması gerekeceğinden 2023 yılında bütçe giderleri ödenek toplamının altında kalarak %85,23 oranında ve 359.118.167,60 TL olarak gerçekleşmiştir.

Cari transferler hariç, tüm giderler başlangıç bütçesinde öngörülen tutarların üzerinde, ek bütçe ile oluşan toplam bütçe rakamının ise altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve yıllara göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5 : Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL)	2022 Yılı (TL)	2023 Yılı (TL)	2022-2021 Değişim Oranı (%)	2023-2022 Değişim Oranı (%)
	(A)	(B)	(C)	D=(B-A)/A	E=(C-B)/B
Vergi Gelirleri	11.126.514,04	15.501.503,83	25.830.173,73	39,32	66,63
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.877.994,08	59.802.431,27	96.489.232,57	330,92	61,35
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.525.263,54	5.392.395,00	29.827.345,39	253,54	453,14
Diğer Gelirler	37.521.604,43	69.974.225,89	129.438.373,32	86,49	84,98
Sermaye Gelirleri	3.613.012,54	19.117.275,50	45.198.050,40	429,12	136,43
Toplam	67.664.388,63	169.787.831,49	326.783.175,41	150,93	92,47
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	38.571,67	33.539,23	679.742,06	-13,05	1926,71
Net Toplam	67.625.816,96	169.754.292,26	326.103.433,35	151,02	92,10

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 156.349.141,09 TL'lik (%92,10) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirleri 10.328.669,90 TL (%66,63), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri 36.686.801,30 TL (%61,35), alınan bağış ve yardım ile özel gelirler 24.434.950,39 TL (%453,14), diğer gelirler 59.464.147,43 TL (%84,98), sermaye gelirleri 26.080.774,90 TL (%136,43) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6 : Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL)	2022 Yılı (TL)	2023 Yılı (TL)	2022-2021 Değişim Oranı (%)	2023-2022 Değişim Oranı (%)
	(A)	(B)	(C)	D=(B-A)/A	E=(C-B)/B
Personel Giderleri	12.126.005,05	21.432.257,03	46.704.560,58	76,75	117,92
SGK Devlet Prim Giderleri	2.098.406,84	3.482.890,45	6.161.635,98	65,98	76,91
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	26.277.820,46	63.177.694,36	146.017.670,61	140,42	131,12
Faiz Giderleri	1.508.621,69	1.337.923,20	3.067.042,25	-11,31	129,24
Cari Transferler	558.521,53	1.155.578,94	3.265.155,87	106,90	182,56
Sermaye Giderleri	20.552.057,83	78.272.035,87	153.902.102,31	280,85	96,62
Sermaye Transferleri					
Toplam	63.121.433,40	168.858.379,85	359.118.167,60	167,51	112,67

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 190.259.787,75 TL (%112,67) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında Personel Giderleri 25.272.303,55 TL (%117,92), Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri 2.678.745,53 TL (%76,91), Mal ve Hizmet Alım Giderleri 82.839.976,25 TL (%131,12), Faiz Giderleri 1.729.119,05 TL (%129,24), Cari Transferler 2.109.576,93 TL (%182,56), Sermaye

Giderleri 75.630.066,44 TL (% 96,62) oranında artış göstermiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 241.114.516,4 TL, Faaliyet Geliri 287.870.771,92 TL'dir. Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 46.756.255,43 TL olarak gerçekleşmiştir.

Acıpayam Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7 : Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Şirket Unvanı	Kuruluş Tarihi	Pay Oranı (%)	Sermaye Tutarı (TL)
Acıpayam Belediyesi Temizlik Ulaşım İnşaat Nakliyat Petrol Sanayi ve Ticaret AŞ (ABELTAŞ)	30.09.2016	100	3.500.000,00

Acıpayam Belediyesi, 1.000.000,00 TL sermayeli SÜRPA Pazarlama İç ve Dış Ticaret Limited Şirketinin sermayesinin % 100 ünü 2014 yılı Temmuz ayında devralmıştır. Bu sermayenin 130.000,00 TL si ödenmiş 870.000,00 TL si ödenmemiş sermaye olup, ödenmemiş sermaye 2015 yılında aynı sermaye olarak ödenmiştir. Ancak yılı yevmiye kayıtlarında görünmemektedir.

2016 yılında yapılan ünvan değişikliği ile Acıpayam Belediyesi Temizlik Ulaşım İnşaat Nakliyat Petrol Sanayi ve Ticaret AŞ (ABELTAŞ) adını alan Şirketin sermayesi 2017 yılında 2.500.000,00 TL daha artırılarak toplam sermaye 3.500.000,00 TL ye ulaşmış ve bu sermaye de 2017 yılı içinde nakden ödenmiştir.

Bilançoda "241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı"nın 2023 yılı bakiyesi 2.500.000,00 TL olarak görünmesinin nedeni, sadece 2017 yılı sermaye artırımının yevmiye kayıtlarına alınmasından kaynaklanmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Acıpayam Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve

hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilecektir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Acıpayam Belediye Başkanlığının 2023 yılı denetimleri sırasında İç Kontrol Sisteminin kurulmadığı anlaşılmıştır. Mevzuatın öngördüğü çerçevede Belediye Başkanlığı tarafından sistemin kurulması için gerekli çalışmaların yapılmaması ve İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanmaması aşağıda değerlendirilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un Beşinci Kısımında "iç kontrol sistemi" düzenlenmiş; bu kısımda, iç kontrol sistemine ilişkin olarak; iç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçilerin nitelikleri ve atanması ile iç denetim koordinasyon kurulu ve bu kurulun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

Anılan Kanun uyarınca; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından yeterli ve etkili bir iç kontrol sisteminin kurulması sorumluluğu üst yönetici vasfı ile Belediye Başkanına aittir.

Üst yönetici bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirmelidir.

Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından üst yönetici ile diğer yöneticiler tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınmalıdır.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır.

Buna göre; anılan Bakanlık tarafından yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "İç kontrol standartları" başlıklı 5'inci maddesi gereği iç kontrol standartları, kamu idarelerinin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu belirtilmiştir. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir. Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile de iç kontrolün; "kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme" bileşenleri temelinde, standartlar ve sağlanması gereken

genel şartlar belirlenmiş ve bu alandaki çalışmaların hazırlanacak eylem planları ile izlenmesi öngörülmüştür.

Mevzuatın öngördüğü çerçevede Belediye Başkanlığı tarafından sistemin kurulmasına yönelik olarak gerekli çalışmaların yapılmaması ve İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanmaması karşısında, mevcut durum; anılan Tebliğ'de yer verilen kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak değerlendirilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kontrol ortamı, iç kontrol sisteminin diğer bileşenleri için bir temel oluşturur. Kontrol ortamında esas unsur idarede iç kontrolün üst yönetim tarafından sahiplenilmesi ve iç kontrol bilincinin oluşturulmasıdır. Bu itibarla kontrol ortamı genel anlamda kurum kültürünü ifade eder.

Bu çerçevede;

- Kamu idaresi organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırlarının tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmesine yönelik olarak “İmza Yetkileri Yönergesi” bulunmamaktadır.

- Birimlerin görev ve sorumluluklarını düzenleyen yönetmelikler Belediye Meclisi kararıyla yürürlüğe konulmuştur.

- Kamu görevlileri etik davranış ilkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterli olup “Etik Sözleşmeleri” nin tüm personel tarafından imzalanması sağlanmıştır.

- Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası mevcut düzenlemeler ile belirlenmesine ve kurum çalışanlarına duyurulmasına karşın insan kaynakları yönetim sistemi kurulması çalışmaları tamamlanmamış, görevde yükselmeye tabi kadrolar için yapılması gereken sınavlar düzenli olarak yapılmamış, vekaleten görevlendirmeler genellik arzemiştir.

- Bütün birimler için hassas görevlerin tespiti ve değerlendirilmesine ilişkin prosedürler hali hazırda belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Risk değerlendirme, belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi için yapılan tüm faaliyetlerde karşılaşılabilecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve bu risklerin nasıl yönetilmesi gerektiğine karar verilmesi süreçlerini içerir. Bu kapsamda risk değerlendirme, tüm iş süreçlerinde geçerli olan tehdit ve fırsatların katılımcı yöntemlerle belirlenmesi ve belirlenen unsurların etki ve olasılık analizlerinin yapılmasını gerektiren bir iç kontrol bileşenidir.

Bu çerçevede;

- Stratejik Planı (2020-2024) içerik açısından mevzuata uygun olarak zamanında yayımlanmıştır.
- Performans programı içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.
- İdarede mali ve mali olmayan iş süreçleri hazırlanma çalışmaları tamamlanmadığından iç kontrol riskleri belirlenememiştir.
- İç kontrol riskleri belirlenmediğinden değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma da yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kontrol faaliyetleri, hali hazırda mevcut olan ya da gerçekleşmesi öngörülen riskleri ortadan kaldırmak, etki ve/veya ihtimalini azaltmak üzere planlanarak uygulanan tüm eylemlerdir. Kontrol faaliyetleri, belirlenen her bir risk için farklılık arz edebilir. Zira söz konusu faaliyetlerin başarılı olabilmesi, karşılık geldiği her riske uygun bir şekilde belirlenmiş olmasına bağlıdır. Bununla birlikte uygulamaya konulan kontrol faaliyetlerinin sürekli takip edilerek bunlar üzerinde gerekli iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir.

Bu çerçevede;

- İdare tarafından yetki-görev ve sorumlulukları belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır.
- İdare tarafından harcama yetkililiği devri dışında yetki devri yapılmasını gerektiren bir husus bulunmamakta olup yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.
- İdarede yapılan görevlendirmelerde “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

- Kurum tarafından risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir.

- Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmamıştır.

İç kontrol sisteminin kurulmamış olması, Başkanlıkta yeterli personel istihdamının yapılamaması, yetki ve sorumluluk kargaşasına neden olmakta, en önemlisi de ön mali kontrol işlemlerinin gereği gibi yapılamama riskini oluşturmaktadır. Yeterli personel istihdam edilmemesi nedeniyle iç kontrol ve ön mali kontrole yönelik işlemlerin yürütülmesinde yetersizlikler vardır.

Bilgi ve İletişim Standartları

Bilgi ve iletişim, iç kontrol sisteminin diğer unsurları olan kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri ve izleme arasındaki koordinasyonu sağlar. Bu anlamda kurumun belirlenen amaç ve hedeflerine ulaşması için yürütülen faaliyetler ile söz konusu faaliyetlere yönelik tespit edilen risklerin ve belirlenen kontrol faaliyetlerinin ilgili tüm görevlilere zamanında, uygun bir şekilde aktarılması bilgi ve iletişim bileşeni tarafından sağlanır.

Bu çerçevede;

- İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmamakla birlikte Kurumun web sitesinde yayınlanmıştır.

- İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı henüz tamamlanmamıştır. Bu doğrultuda, Plan kapsamında “Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Koordinasyon Ekibi” kurulmamış, üst yönetime karar verme sürecinde yardımcı olacak bilgi aktarımı yapan “Bilgi ve iletişim”, “Raporlama”, “Kayıt ve dosyalama sistemi” Standartları çerçevesinde kapsamlı ve güncel bir “Yönetim Bilgi Sistemi” oluşturulamamıştır.

İzleme Standartları

İzleme, iç kontrol sürecinin performansını tespit etmek amacıyla, söz konusu sürecin belirlenen uygun aralıklarla düzenli olarak izlenmesidir. Bu kapsamda izleme bileşeni, diğer iç kontrol bileşenlerine ilişkin faaliyetlerin uygun şekilde belirlenerek yürütülmesini izler ve

belirli aralıklarla sürekli olarak değerlendirmeler yapar. Söz konusu değerlendirme sonucunda tespit edilen eksiklikler belirlenerek ilgililere iletilir.

Bu çerçevede;

- İç kontrol sistemi kurulmadığından değerlendirilme yapılmamış dolayısıyla değerlendirme sonuçları da İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmamıştır.
- Belediyede kadro verilmediğinden iç denetim birimi yoktur.

Sonuç olarak, Acıpayam Belediye Başkanlığında 5018 sayılı Kanun'un 57'nci maddesinde belirtilen iç kontrolün yapısı ve işleyişine ilişkin esaslara uyum sağlamaya yönelik faaliyetlerin bulunmadığı, üst yönetim ve Kurum personeli tarafından kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sisteminin yeterince sahiplenilmemesi nedeniyle Kanun'un emredici hükümleri karşısında, 2023 yılı itibariyle iç kontrol sistemi kurulma çalışmalarının yapılmadığı dolayısıyla, üst yöneticinin bu yönde sorumluluğunu yerine getirmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Denizli Acıpayam Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kamu Sermayeli Bankalar Dışındaki Bankalarda Hesap Açtırılması ve Kullanılması

İdare tarafından, Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda uygulama yapılmadığı görülmüştür.

4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 12'nci ve 16'ncı maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 08.03.2019 tarihli ve 30708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin "*Kapsam*" başlıklı 2'nci maddesinde belediyeler de yer almaktadır.

"Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında, "*Genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idareleri, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda aşağıdaki araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlüdür*" hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde kamu sermayeli bankalar olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile TC Ziraat Bankası AŞ, T. Halk Bankası AŞ, T. Vakıflar Bankası TAO ve sermayesinin yarısından fazlası doğrudan ve/veya dolaylı olarak kamuya ait olan diğer mevduat ve katılım bankaları olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca; "*Kaynakların değerlendirilmesi ve nemalandırma*" başlıklı 6'ncı maddesinde; Kurumların mevduat, ters repo ve katılma hesabı olarak değerlendirmeyi öngördükleri mali kaynakları için uygulanacak vadeli mevduat ve ters repo faiz oranı ile katılma hesabı beklenen/tahmini getiri oranının Ek-1'de yer alan oranlardan daha yüksek olamayacağı,

"*Diğer menfaatler*" başlıklı 7'nci maddesinde; Kurumların mali kaynaklarının değerlendirilmesinde faiz veya kâr payı dışında ayni ya da nakdi herhangi bir menfaat temin edilemeyeceği, bankaların bu hükme aykırı talepte bulunan kurumları, ilgili denetim kurumlarına iletilmek üzere Bakanlığa bildirmekle yükümlü oldukları,

Kurumların bankalara yaptırdıkları tahsilat ve ödeme işlemlerine ilişkin olarak sağladıkları havale, elektronik fon transferi (EFT), para transferi ve benzeri bankacılık hizmetleri için yapılan protokoller kapsamında ortaya çıkan ücret ve hizmet bedellerinin bankalar veya Posta ve Telgraf Teşkilatı AŞ (PTT AŞ) tarafından üstlenilmesinin birinci fıkra kapsamında değerlendirilemeyeceği,

“Diğer hususlar başlıklı” 12’nci maddesinde; Kurumların, bankalarla yapacakları protokollerde bu Yönetmelik hükümlerine uygun düzenlemeler yapmakla yükümlü oldukları ifade edilmiştir.

Yapılan incelemelerde, Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’ne aykırı olarak, Belediye bütçesinde veya tasarrufunda bulunan mali kaynakların kamu sermayeli bankalar dışında da değerlendirildiği, hesap açtırıldığı ve nemalandırıldığı ve bankalarla protokol yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafian verilen cevapta; konu ile ilgili olarak, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 12’nci ve 16’ncı maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 08.03.2019 tarihli ve 30708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği hükümlerine göre işlem yapılmaya başlandığı anlaşılmıştır.

İdare, her türlü mali kaynağını kamu sermayeli bankalarda açtıracığı hesaplarda değerlendirmekle yükümlüdür. Değerlendirmeyi öngördükleri mali kaynakları için uygulanacak vadeli mevduat faiz oranı, yönetmelik ekinde yer alan ilgili vadelere karşılık gelen oranlardan daha yüksek olmayacaktır. Ayrıca idarenin işlem yaptığı her bankayla protokol yapması gerekmektedir.

BULGU 2: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa’nın “Çalışma şartları ve dinlenme hakkı” başlıklı 50’nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu’nun 53’üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56’ncı maddesinde yıllık iznin 53’üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59’uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60’ıncı maddesinde yıllık ücretli

izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden, 03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu’na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun’un 103’üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun’un 56’ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik’in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge’sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre, işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği, yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 103’üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyede görev yapan kadrolu 39 işçiden 14’ünün 100 ile 200 gün arasında, 3’ünün 200 ile 300 gün arasında, 2’sinin ise 300 ile 400 gün arasında kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Sözkonusu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

İdare tarafından verilen cevapta bulgu konusuna iştirak edildiği, Belediye hizmetlerinin iş yoğunluğu ve vatandaşların hizmet taleplerinin aksamaması için, bazı birim personelinin yıllık izinlerinin biriktiği, Belediyenin hizmet akışı aksamayacak şekilde personelin yıllık izinlerinin kullandırılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç itibarıyla; belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2023 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10 unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun Temel İlkeler başlıklı 5'inci maddesinde;

“İdareler, bu kanuna göre yapılacak ihalelerde, saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez.

Eşik değerinin altında kalmak amacıyla mal ve hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.

Bu kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri belirtilen özel hallerde kullanılabilir.”

hükmü yer almaktadır.

Kanun'un İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; “1) (Ek:4964/38 md.) Bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun görüşü olmadıkça aşamaz” denilmektedir.

Mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri ihalelerine ilişkin uygulama yönetmeliklerinin temel ilkeler başlıklı 4'üncü maddelerinde; “İdareler, yapacakları ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

(7) Kurulun uygun görüşü olmadıkça, Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine hizmet alımı amacıyla konulacak ödeneklerinin %10'unu aşamaz. İdareler, anılan parasal limitler dahilinde gerçekleştirecekleri hizmet alımlarında, hizmet alımları için ayrılan ve yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alırlar.” hükümleri yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin, 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin (1) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar başlıklı 21'inci Maddesinde konu ile ilgili hükümlere yer verilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun Görevlilerin Ceza Sorumluluğu başlıklı 60'ıncı maddesinde ise;

“İhale yetkisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17. maddede belirtilen fiil ve davranışlarda bulduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun ve tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil ve davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hüküm olunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir.(Değişik son cümle:30/07/2003-4964/36 md.) Bu kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler.

Bu kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarınca herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca bu kanun'un ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile görevli ve yetkili kadrolara atanamaz ve görev alamazlar.

(değişik üçüncü fıkra:30/7/2003-4964/36 md.) 5. maddede belirtilen ilkelere ve 62. maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.” denilmektedir.

Yukarıdaki hükümlerden de anlaşılacağı üzere, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Bütün bu satın alımların Kanun'da belirtilen istisnalar hariç öncelikle bu usullerden biriyle yapılması gerekmektedir.

Başkanlığın 2023 yılı Bütçesinde mal ve hizmet alımına yönelik olarak ayrılan ödenekler ve harcanan ödenek miktarları, doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlar ile ödeneklere olan oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8 : 2023 Yılı Bütçe Ödeneğinden Yapılan Harcamalar

	YAPILAN HARCAMALAR	TOPLAM ÖDENEK	ÖDENEĞİN %10 u	HARCANAN	Açık İhale İle Yapılan Alımlar	Doğrudan temin (d) ile yapılan alımlar
		(TL)	(TL)	(TL)	(KDV Dahil)	(KDV Dahil)
	MAL ALIMLARI	49.485.500,00	494.855,00	44.353.940,11	2.585.690,93	58.285.232,68
03.1	Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	1.000,00	10	0		
03.2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	37.948.000,00	379.480,00	33.340.016,90	2.585.690,93	58.285.232,68
03.7	Menkul Mal Gayri Maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Giderleri	10.686.000,00	106.860,00	10.400.749,88		
06.1	Mamul Mal Alımları	850.500,00	8.505,00	613.173,33		
	HİZMET ALIMLARI	104.577.000,00	1.045.770,00	86.661.682,99		20.397.138,80
03.5	Hizmet Alımları	104.415.000,00	1.044.150,00	86.661.682,99		20.397.138,80
06.3	Gayri Maddi Hak Alımları	162.000,00	1.620,00	0		
	YAPIM İŞLERİ	137.086.000,00	1.370.860,00	118.007.620,60	75.525.090,98	527.682,17
03.8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	13.215.000,00	132.150,00	8.914.596,48		
06.5	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri (Sermaye Giderleri)	123.871.000,00	1.238.710,00	109.093.024,12	75.525.090,98	527.682,17
	Diğer					319.168,58
	TOPLAM	291.148.500,00	2.911.485,00	249.023.243,70	78.110.781,91	79.529.222,23

Başkanlığın mali tablolarının ve sorumlular tarafından onaylı resmi belgelerin incelenmesinden; mal ve hizmet alım giderleri için 174.685.500,00 TL ödenek alındığı, bu ödenekten toplam 146.017.670,61 TL'lik harcama yapıldığı, söz konusu harcamalardan doğrudan temin yöntemiyle toplam 79.529.222,23 TL'lik alım gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Bu miktar, mal ve hizmet alımı için ayrılan ödeneklerin ortalama %45,5'a tekabül etmekte, dolayısıyla doğrudan temin limiti olan %10,00 'luk sınır toplamda ortalama 35,5 kadar aşılmış bulunmaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde, idare tarafından Kamu İhale Kurulunun görüşü alınmadan mevzuata aykırı bir şekilde %10'luk doğrudan temin sınırının aşılması suretiyle toplam 79.529.222,23 TL'lik alım gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; *"1) Bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz."* denilmektedir. Bu çerçevede, ilgili idare tarafından mal ve hizmet alımı için bütçeye konulan ödeneğin %10'luk sınırının aşılmasının ancak Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmasına bağlı olduğu açıktır. Yapılan incelemede idare tarafından Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan mal ve hizmet alımlarının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

İdare cevabında bulgu konusuna iştirak edildiği, Belediye 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22 inci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde mal ve hizmet alımlarında harcamaların limitlerin aşılarak gerçekleştirilmiş olduğu, 2024 bütçesi içerisinde konulan ödeneklerin %10 unu geçmemesi hususunda Mali Hizmetler Müdürlüğün tarafından ödenek durumu bilgilendirmesi ile kontrollerin yapılp Kamu İhale Kurumu görüşü alınmasının sağlanacağı, yıllık ihtiyaçların tespitine ve tedariklerin açık ihale usulü ile alınmasına ivedilikle geçileceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen sebeplerle, İdarenin 2023 yılı içerisinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22 maddesine göre doğrudan temin yöntemi ile yapılan mal ve hizmet alımlarının kanunda öngörülen % 10'luk sınırı aşmasının yasal çerçevede hiçbir meşru gerekçesinin olmadığı düşünülmektedir. Bu nedenle; İdarenin bundan sonraki uygulamalarında doğrudan temin ile yapılacak mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde mevzuatın öngördüğü %10'luk

sınırın aşılmamasına özen gösterilmesi, gerektiği durumlarda Kamu İhale Kurulu uygun görüşünün alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinin Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi

Belediye tarafından parasal limitlerin altında kalmak amacıyla, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünerek açık ihale usulü yerine doğrudan temin yöntemiyle mal ve hizmet alımlarının gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde, idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği, açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu belirtilmiş olup diğer usullerin kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabileceği ifade edilmiştir.

Kanun koyucu, idarelerin görevlerini yerine getirirken asıl olarak açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulünün kullanılmasını öngörmüş; pazarlık ve doğrudan temin usullerinin ise belli şartlar altında ve istisnai hallerde tercih edilmesi gerektiğini hüküm altına almıştır.

Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise; *"Büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin onbeş milyar, diğer idarelerin beş milyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar."* hükümleri yer almaktadır.

Kanun'da yer alan eşik değerler ve parasal limitlerin 01.02.2023 tarihinden itibaren uygulanması ile ilgili olarak, 25.01.2023 tarihli ve 32084 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2023/1 numaralı Kamu İhale Tebliği'nde, 2023 yılında büyükşehir sınırı dâhilinde bulunan idareler için doğrudan temin limiti 431.810,00 TL olarak belirlenmiştir. Buna göre büyükşehir sınırı dâhilinde bulunan idareler, 431.810,00 TL altındaki ihtiyaçları için ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin yöntemine başvurabileceklerdir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından 2023 yılı içerisinde aynı mahiyette, aynı

harcama birimi tarafından, birbirlerine çok yakın tarihlerde yapılan alımların 4734 sayılı Kanun'da belirtilen temel ihale usulleri yerine Kanun'da özel alım usulü olarak belirtilen doğrudan temin yöntemi ile kısımlara bölünerek gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

İlçe sınırlarında belediye tarafından yapılan yollar ve inşaatlarda kullanılmak üzere; Bordür Taşı Alımı, İnşaat ve Yol Yapım İşlerinde Kullanılmak Üzere Agregalı Alınması, Yol Yapım İşlerinde Kullanılmak Üzere Kum, Filler, Mıncır Alımı, Kilit Parke Taşı Döşeme İşçiliği Alımı, halkın yararı nedeniyle ivedilik arz ettiği gerekçe gösterilerek, Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci Maddesi (d) bendinde belirtilen doğrudan temin usulü ile hizmet veya mal alımı yapılması onayı alınarak alım gerçekleştirilmiştir. Söz konusu alımlara aşağıdaki tabloda örnekler verilmiştir:

Tablo 9 : Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilen İşler

Yevmiye NO	Ödeme Tarihi	İşin Konusu	İşin Bedeli (TL)	İşin Bedeli (KDV dahil) (TL)
6333	07.12.2023	Bordür Taşı Alımı	419.070,00	502.884,00
6332	07.12.2023	İnşaat ve Yol Yapım İşlerinde Kullanılmak Üzere Agregalı Alınması	424.654,75	509.585,70
6990	31.12.2023	Yol Yapım İşlerinde Kullanılmak Üzere Kum, Filler, Mıncır Alımı	400.462,50	480.555,00
6991	31.12.2023	Kilit Parke Taşı Döşeme İşçiliği	417.325,88	500.791,06
6992	31.12.2023	Bordür Taşı Alım Bedeli	417.500,00	501.000,00

4734 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

İdare cevabında bulgu konusuna iştirak edildiği, Belediye 2023 yılında kanunda yer alan parasal limit dahilinde doğrudan temin ile ihtiyaçların karşılanmasının sağlandığı, bordür taş alımı inşaat ve yol yapım işlerinde kullanılmak üzere agrega alınması, kum filler gibi malzemelerin alımı halkın yararına ivedilik arz eden doğalgaz altyapı çalışmaları sebebiyle temini yoluna gidildiği, bundan sonraki alımlarda daha çok ihale yöntemi kullanılmasının sağlanacağı, yıllık ihtiyaçların tespitine ve tedariklerin açık ihale usulü ile alımına ivedilikle geçileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından; rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ile kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla, aynı nitelikte olan ve bütünlük sağlayan işlerin, ihale yöntemiyle karşılanması ve doğrudan temin sınırlarının altında kalmak amacıyla aynı nitelikteki işlerin kısımlara bölünmemesi gerekmektedir.

BULGU 5: Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan ve Gerçekleşmesi Belli Süreyi Gerektiren Yapım İşlerinde Sözleşme Yapılmaması

Doğrudan temin yöntemi ile yapılan 'PVC Kapı Pencere Yapımı' işlerinin yerine getirilmesi belli bir süreyi gerektirmesine rağmen ilgili yükleniciler ile sözleşme imzalanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22'nci maddesinin 22.1.1.3'üncü alt maddesinde;

"Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur." hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlarda sözleşme düzenlenmesi, idarenin takdirinde olan ve zorunluluk arz etmeyen bir husus olup, gerçekleşmesi belli bir süreyi gerektiren alımlarda ise sözleşme düzenlenmesi zorunludur.

Yapılan incelemeler neticesinde, doğrudan temin yöntemiyle yapılan ve 1.050.758,19 (KDV hariç) TL tutarındaki toplam 23 adet "PVC Kapı Pencere Yapımı" işlerinin (Aşağıdaki tablodaki 7 örnekle belirtildiği üzere) gerçekleştirilmesi belli bir süreyi gerektirmesine rağmen sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

Tablo 10: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan ve Sözleşme Yapılmayan İşler

Alım Tarihi	Alım Konusu	KDV Hariç Tutar
06.12.2023	Pınarbaşı Mahallesi Sosyal Tesis Alanı Olarak Kullanılacak Olan İlköğretim Okulu Binasındaki Kapı ve Pencereilerin Değiştirilmesi	107.989,28
11.08.2023	Kelekçi Mahallesi Mutfak- WC PVC Kapı Pencere Yapımı Montajı	89.477,28
26.10.2023	Kuyucak Mahallesi Sosyal Tesis PVC Doğrama Yapımı	86.508,36
25.08.2023	Avşar Mahallesinde Yapılan Sosyal Tesis Alanı Aşevi PVC Plastik Tavan Renkli Saçak Lambiri Yapıtırılması	68.952,00
06.12.2023	Kuyucak Mahallesi Sosyal Tesis Alanı Aşevi Binasına Kapı ve Pencere Takılması	55.448,48
17.05.2023	Pınaryazı Mahallesi Mutfak WC Ler 7 Adet Pencere, 10 Adet Kapı Yapımı	55.436,40
10.03.2023	Karahöyükavşarı Mahallesi Kapalı Pazaryeri Yanına Yapılan Aşevi Mutfak Binasının Kapı Pencere Yapımı	54.494,76

İdare tarafından verilen cevapta bulgu konusuna iştirak edildiği, İdarece doğrudan temin yöntemi ile yapılan PVC kapı pencere yapım işlerinin yerine getirilmesi yüklenicinin işin tamamlanmasına istinaden fatura düzenlediği ve alımın 4734 sayılı kanununun 22 (d) maddesi ile gerçekleştirilmesinden dolayı sözleşme düzenlenmesine gerek duyulmadığı, belli bir süreyi gerektiren alımlar ve yapım işleri için yüklenici ile sözleşme imzalanmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç itibarıyla hukuki uyuşmazlıkların çözümünde, tarafların hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesinde önem arz ettiğinden, işin tamamlanmasının belli bir süreyi gerektirdiği durumlarda sözleşme düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Hayvanları Koruma Kanunu Gereğince Kurulması Gereken Hayvan Bakımevlerinin Kurulmaması ve Bu Amaçla Ödenek Ayrılmaması

İdare tarafından, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kapsamında sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla kurulması zorunlu hayvan bakımevlerinin kurulmadığı, idarenin sorumluluğunda olan bu göreve yönelik harcamalar için 2023 yılı bütçesinde, kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayrılmadığı görülmüştür.

14.07.2021 tarihli ve 31541 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7332 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu İle Türk Ceza Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 5199 sayılı Kanun’a ek ve geçici maddeler eklenmiştir. Bu kapsamda 5199 sayılı Kanun’a eklenen

“Belediyelerin sorumluluğu” başlıklı ek 1’inci maddede büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyelerin, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kuracağı belirtilmiştir. Yine aynı kapsamda Geçici 4’üncü maddede büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyelerin 31.12.2022, diğer belediyelerin ise 31.12.2024 tarihine kadar hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlü oldukları ifade edilmiştir. Ayrıca belediyelere bu maddenin yürürlüğü girmesinden itibaren üç yıl süreyle bu amaç ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırma yükümlülüğü getirilmiştir. Bahsi geçen düzenleme 14.07.2021 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat çerçevesinde idarenin 31.12.2024 tarihine kadar sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurması gerektiği açıktır. Ayrıca bu amaçla 2021 yılından başlayarak kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin %0,5 (binde beş) i kadar kaynağın ayrılması gerekmektedir, 2021, 2022 ve 2023 yılları için gerçekleştirilmemiştir.

Yapılan denetimlerde; idare tarafından bu konu ile ilgili olarak “Acıpayam Hayvan Barınağı” fikir projesinin geliştirildiği, Türkiye Belediyeler Birliği tarafından yapılan yarışmada ödüle layık görüldüğü anlaşılmıştır. Ödül alındıktan sonra proje çizilmeye başlanmış, Başkanlığın onayından geçtikten sonra keşif-metraj ve proje kapsamında tüm detaylı proje hazırlanmış olup, gerekli tüm kurum izinleri alınmıştır. İlçenin Akalan Mahallesi mevkiinde yapılması planlanan proje yer tahsisi için Milli Emlak Müdürlüğünde onay sürecinde olup, tapu tahsisi yapıldıktan sonra hayata geçirileceği anlaşılmaktadır.

Her ne kadar idare tarafından bir proje geliştirilmiş ise de yapım aşamasına geçilmediği, mevzuat çerçevesinde herhangi bir hayvan bakımevi kurulmadığı görülmüştür.

Özellikle mevzuatta, sahipsiz ve tehlike arz eden hayvanların rehabilitasyonu belirtilmiş olup hayvan bakımevlerinin kurulmaması nedeniyle halk sağlığında meydana gelebilecek bir olumsuzluk durumunda idarenin sorumlu olacağı ve bu sorumluluk kapsamında maddi külfetlere katlanacağı açıktır. Bu ve benzeri nedenlerle idare tarafından, kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin %0,5 (binde beş)’i kadar kaynağın ayrılarak mevzuat çerçevesinde hayvan bakımevlerinin kurulması gerekmektedir.

İdare cevabında bulgu konusuna iştirak edildiği, İdare tarafından, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kapsamında sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla kurulması zorunlu hayvan bakımevlerinin kurulmadığı, idarenin sorumluluğunda olan bu göreve yönelik harcamalar için 2023 yılı bütçesinde, kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayrılmadığı kabul edilmiş, barınak yapımı için bir saha belirlenmiş, tahsis için süreç başlatılmış, proje bakanlık onayına sunulmuş olduğu, sürecin devam ettiği anlaşılmaktadır.

Netice itibariyle, mevzuatta belirtilen sürede hayvan bakımevlerinin kurulması ve mevzuatta öngörülen sorumlulukların yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulmaması

Başkanlığın sorumluluk alanı ile ilgili coğrafi referanslı bilgilerin sayısallaştırılması konusunda adım atılmadığı, bu bilgilerin elde edilmesi, depolanması, güncellenmesi, kullanılması, analizi, görüntülenmesi ve izlenmesi için Coğrafi Bilgi Sistemi(CBS)'nin kurulmadığı görülmüştür.

07.11.2019 tarihli ve 30941 sayılı RG'de yayımlanan 49 Sayılı "Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) ve altyapısına ilişkin; kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanması, hedef ve stratejilerin oluşturulması, coğrafi veri temaları içinde yer alan coğrafi veri ve bilginin üretilmesi ve güncelliğinin sağlanması, yönetilmesi, kullanılması, erişimi, güvenliğinin sağlanması, paylaşılması ve dağıtımına yönelik usul, esas ve standartlar ile bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CK) kapsamında oluşturulan Kurulların, kamu kurum ve kuruluşlarının, gerçek ve tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

Söz konusu Kararname ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının (ÇŞB) görev ve yetkileri belirlenmiş, Bakanlık bu çerçevede Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunu kurmak, yönetmek, güvenliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamakla da görevlendirilmiştir. Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından 81 il valiliğine gönderilen 05.07.2022 tarihli ve E-4067609 sayılı yazısı ile;

Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında 49 Sayılı CK da; kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetkileri arasında (Madde 6) "*Üretiminden sorumlu oldukları coğrafi verilerin ve veri bilgilerinin standartlara uygun bir şekilde Ulusal Coğrafi Bilgi Platformuna sunulması*"nın yer

aldığı,

Ayrıca aynı Kararname ile kurulan Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulunun 02.09.2021 tarihli toplantısında alınan kararlar arasında "*Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından Yerel Yönetimler kapsamında üretilen coğrafi verilerin Aralık 2021 tarihine kadar tespit edilmesi ve Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisine eklenerek 2022 yılındaki ilk Kurul toplantısına onaya sunulmasına*" maddesinin yer aldığı,

2019-2021 yılı Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Entegrasyon Projesi kapsamında; yerel yönetimlerce üretildiği tespit edilen coğrafi veriler üzerinden büyükşehir belediyeleri, su ve kanalizasyon idareleri, il belediyeleri ve il özel idareleri için ortak coğrafi veri katmanları belirlenmiş olduğu,

belirtilerek TUCBS ile entegrasyonun sağlanabilmesi için yazıda yer alan verilerin gönderilmesi istenmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) projeleri kapsamında bulunan Coğrafi Bilgi Sistemlerinin de 49 No. lu Kararname çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulması gerektiği açıktır. Bu çerçevede, bünyesinde böyle bir sistemin bulunmadığı Belediyenin "*Coğrafi Bilgi Sistemleri*"ni kurma zorunluluğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, Başkanlık bünyesinde coğrafi bilgi sistemlerinin kurulması önemli bir hizmet aracı olacağı değerlendirilmektedir.

Böyle bir sistemin kurularak sağlıklı bilgiye hızlı erişimin sağlanması ile Başkanlık bünyesindeki faaliyetlerin yerine getirilmesi, belirlenen belediye sınırlarına ait konumsal bilgilerin kontrol altına alınarak düzenli bir şekilde işlenmesi ile Başkanlık faaliyetleri hız kazanacaktır.

Coğrafi bilgi sistemleri; hava fotoğrafları ve uydu görüntüleri verileriyle kaçak yapılaşmanın önlenmesi, kentsel arazi kullanım, nazım ve uygulama imar planlarının üretilmesi, yapılaşmanın imar verilerine göre kontrolü, alanın tarihsel ve yeşil dokusunun korunması, alanda kentsel toprak değer analizleri yapılarak haksız kazancın ve vergi kaybının önüne geçilmesi, ulaşım ve taşıt trafiğinin daha sağlıklı bir şekilde düzenlenmesi, trafik hacminin kaza verilerinin analizi ve buna göre ulaşım planlarının hazırlanması gibi birçok önemli konularda katkı sağlayacaktır.

Gelişen teknoloji çerçevesinde Acıpayam Belediye Başkanlığı sınırlarına ait konumsal bilgiler bir araya getirilerek bir bilgisayar ortamında depolanabilecek ve işlemler bu bilgisayarlar aracılığı ile takip ve organize edilebilecektir. BİT, karar alma sürecinde temel girdileri oluşturan bilgilerin hızlı, güvenilir ve kapsamlı olmasını sağlayarak, karmaşık organizasyonların etkin ve verimli bir biçimde yönetimini kolaylaştırmaktadır.

Bu nedenlerle;

-Acıpayam Belediye Başkanlığı sorumluluk alanının planlanmasını, planların uygulanmasını, taşınmazların coğrafik olarak izlenmesini, alandaki her tür hizmetin verimli bir biçimde sunulmasını bir araç olarak sağlayacak coğrafi bilgi sisteminin kurulması,

-49 Sayılı “Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” çerçevesinde görevlendirilen Bakanlık ve Kurul Kararları dikkate alınarak hareket edilmesi,

Gerekmektedir.

BULGU 8: İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarının Tamamlanmaması

Acıpayam Belediye Başkanlığı tarafından, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükmü ve ilgili mevzuat gereğince, iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun’un 55’inci maddesinde iç kontrolün tanımı yapılmış, Kanun’un 56’ncı maddesinde de iç kontrolün amaçları belirlenmiştir. Kanun’un 11’inci maddesinde ise üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanun’da belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

Buna göre üst yöneticilere, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesi, iç kontrol sisteminin bir gereği olarak yazılı prosedür ve talimatların oluşturulması gibi her türlü düzenlemelerin yapılması, harcama yetkililerine ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişini sağlama sorumluluğu verilmiş bulunmaktadır. Bu nedenle, iç kontrol sistemine yönelik çalışmaların üst yönetici onayıyla başlatılması, üst düzey sahiplenmeyi, yetkilendirmeyi ve izlemeyi sağlamanın yanında, üst yöneticinin olumlu iradesini göstermesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Yapılan incelemede; Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık çalışmalarının üst yönetici onayıyla başlatılmadığı ve mali hizmetler biriminin teknik desteği ve koordinatörlüğünde ve harcama birimlerinin katılımıyla yürütülmediği ve standartlara uygun olarak bu çalışmaların kurum personeline duyurulmadığı tespit edilmiştir.

Bu nedenle; Acıpayam Belediye Başkanlığının iç kontrol sistemini yapılandırma çalışmaları kapsamında; “Acıpayam Belediyesi İç Kontrol Eylem Planı”nın Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı çerçevesinde yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurarak tamamlaması gerekmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta bulgu konusuna iştirak edildiği, Belediye Başkanlığının iç kontrol sistemini yapılandırma çalışmaları kapsamında; Acıpayam Belediyesi İç Kontrol Eylem Planı’nın Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı çerçevesinde çalışmaların gerçekleştirildiği, en kısa sürede uygulamaya başlanacağı belirtilmiştir.

İdare tarafından bir çalışmanın yapıldığı ancak henüz uygulamaya geçilmediği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle; “Acıpayam Belediyesi İç Kontrol Eylem Planı”nın Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı çerçevesinde yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulması ve uygulanması gerekmektedir.

BULGU 9: Kurum Bünyesinde Mevcut Bilgi Teknolojileri (BT) Sistemi Hususunda Eksikliklerin Bulunması

Acıpayam Belediye Başkanlığının bilgi teknolojileri sistemine yönelik alt yapı ve kablolama işlerinin önceki yıllarda kurulduğu, bu süre zarfında sisteme yönelik köklü çözümlere gidilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun’un beşinci kısmında "İç Kontrol Sistemi" düzenlenmiş, Kanun’un 55’inci maddesinde iç kontrolün tanımı yapılmış, 56’ncı maddesinde de iç kontrolün amaçları belirlenmiştir. Kanun’a dayalı olarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” yayımlanarak “Kamu İç Kontrol Standartları” belirlenmiştir. Kamu İç Kontrol Standartları, idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasında, izlenmesinde ve değerlendirilmesinde dikkate alınmaları gereken temel yönetim kurallarını göstermekte ve tüm kamu idarelerinde tutarlı, kapsamlı ve standart bir kontrol sisteminin kurulmasını ve uygulanmasını amaçlamaktadır.

Kamu İç Kontrol Standartları, uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri çerçevesinde, iç kontrolün; Kontrol ortamı standartları, Risk değerlendirmesi standartları, Kontrol faaliyetleri standartları, Bilgi ve iletişim standartları, İzleme bileşenleri standartları esas alınarak, tüm kamu idarelerinde uygulanabilir düzeyde olmasını sağlamak üzere düzenlenmiştir.

İdareler tarafından uygulanmak durumunda bulunan söz konusu standartlardan “Bilgi ve İletişim Standartları”; gerekli bilginin ihtiyaç duyan kişi, personel ve yöneticiye belirli bir formatta ve ilgililerin iç kontrol ve diğer sorumluluklarını yerine getirmelerine imkan verecek bir zaman dilimi içinde iletilmesini sağlayacak bilgi, iletişim ve kayıt sistemini kapsamaktadır.

Bu çerçevede; “Bilgi ve İletişim” Standardı kapsamında idareler, birimlerinin ve çalışanlarının performansının izlenebilmesi, karar alma süreçlerinin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi ve hizmet sunumunda etkinlik ve memnuniyetin sağlanması amacıyla uygun bir bilgi ve iletişim sistemine sahip olmalıdır. “Raporlama” Standardı kapsamında idarenin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetleri ile sonuçları, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda raporlanmalıdır. “Kayıt ve dosyalama sistemi” Standardı kapsamında idareler, gelen ve giden her türlü evrak dahil iş ve işlemlerin kaydedildiği, sınıflandırıldığı ve dosyalandığı kapsamlı ve güncel bir sisteme sahip olmalıdır.

Tebliğde, “Bilgi ve iletişim”, “Raporlama”, “Kayıt ve dosyalama sistemi” Standardları çerçevesinde idarelerin, kapsamlı ve güncel bir sisteme yani bilişim teknolojileri yönetim yapısına sahip olması gerektiği belirtilmektedir.

Bir kurumda bilişim teknolojileri yönetim yapısının kurulmasıyla; kurumun hedeflerine ulaşması, paydaşların ihtiyaçlarına uygun verilerin ortaya çıkarılması, BT ile ilgili risklerin yönetilmesi, kaynakların daha etkin kullanılması, bilgi güvenliği gereklerine ve yasal mevzuata uygun çalışılması, sağlanmaktadır.

Bu doğrultuda Acıpayam Belediye Başkanlığının Mevcut Bilgi Teknolojileri Sistemini tesbit etmek amacıyla, Bilişim Sistemleri Denetim Kılavuzu çerçevesinde; Bilgi Teknolojileri yönetimi/yönetimi, Bilgi güvenliği, İşletim ve bakım yönetimi, İş sürekliliği ve felaket kurtarma, Uygulama, alt başlıklarıyla ilgili 49 soru yöneltilmiştir.

Başkanlık tarafından toplam 49 sorunun 24 adedine evet, 25 adedine hayır cevabı verilmiş olup, %50 lere varan olumsuz kontrol sonucu elde edilmiştir. Kuruma yöneltilen

sorulara verilen cevapların incelenmesiyle, Kurumun bu konuda eksikliklerinin bulunduğu anlaşılmaktadır.

Başkanlığın bilişim teknolojileri sistemine yönelik alt yapı ve kablolama işlerinin yıllar önce kurulduğu, o yıllardan beri sayısı artan bilgisayar ve çevre birimleri ihtiyacından dolayı altyapının sürekli eklemeler yapılarak devamlılığının sağlandığı, dolayısıyla mevcut sistemde yavaşlamaya, kilitlenmelere neden olduğu ve güvenlik riski olduğu, bu süre zarfında sisteme yönelik köklü çözümlere de gidilmediği tespit edilmiştir.

Geçmişten günümüze yaşanan altyapı problemleri, altyapısal donanım ve kablolanmanın önceki yıllardaki gereksinimlere göre yapılmış olması nedeniyle, günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir alt yapının yeniden planlanarak kurulmasını zorunlu kılmaktadır. Buna bağlı olarak, Kurum ihtiyaçlarını karşılayacak yazılımların da gözden geçirilerek etkin ve verimli kullanımının sağlanması gerekmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta bulgu konusuna iştirak edildiği, tespit edilen eksiklerin giderilmesi için, 5018 sayılı Kanun'a dayalı olarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” ve “Kamu İç Kontrol Standartları” doğrultusunda kapsamlı ve güncel bir bilgi iletişim sisteminin sağlanması için; Belediyenin bilişim teknolojileri sistemine yönelik alt yapı ve kablolama işleri ile ilgili incelemelerin başlatıldığı, sürdürülebilir, erişimi kolay iş yürütme etkinliğini artıracak bir planlama yapılacağı, Bilgi İşlem Müdürlüğünün aktif hale getirileceği veri koruma, yedekleme ve izleme sistemleri oluşturulacağı belirtilmiştir.

İdare tarafından ileriye yönelik planlama yapıldığı anlaşılmış, uygulama henüz gerçekleşmemiştir.

Bu nedenle; 5018 sayılı Kanun'a dayalı olarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” ve “Kamu İç Kontrol Standartları” doğrultusunda kapsamlı ve güncel bir bilgi iletişim sisteminin sağlanması için;

Acıpayam Belediye Başkanlığının bilişim teknolojileri sistemine yönelik alt yapı ve kablolama işleri ile ilgili incelemeler yapılarak ileriye dönük çözümlerin üretilmesi,

Başkanlık tarafından kullanılan donanımların ve yazılımların daha etkin ve verimli kullanılabilmesi, sürdürülebilirliğin sağlanacağı, yedeklemenin yapılacağı ortamın oluşturulması,

Kritik verilerin mutabık kalınan bir Felaket Kurtarma Merkezine yedeklenmesinin ve yedekten geri dönüş senaryolarının gözden geçirilmesi,

Gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>